

ЛАЗАРОВДЕН

Лазаровден е християнски празник, който носи името на Свети Лазар. Лазар е ученик на Христос, когото Исус извежда от гроба и възвръща към живот. Самото име на светеца е символ на здраве и дълголетие.

Лазаровден, Лазарица или Лазарова събота се празнува винаги в съботата преди Цветница, на осмия ден преди Великден. Празникът носи пролетно настроение и се очаква с нетърпение от жителите и гостите на селата и градовете.

В българската традиция Лазаровден е празник на нивите, пасбищата и горите, но и празник на момичетата, които след като лазаруват могат да се

момсят публично, да се обличат и държат така, че да ги харесват ергените, да имат любим, да се омъжват.

Три обредни ритуала са свързани с Лазаровден – **лазаруване**, **избиране на кумица** и **буенек**. И трите са свързани с прехода към моминството, с любовта и задомиването.

Според обичая лазаруване, неженените момичета до 16 години стават лазарки. Те се събират на групи. Четири от тях са певици, две са “шеталици” (танцьорки) и една “кумица”. Тя води групата и прибира подаръците.

Премени в народни носии и с цветни венци на главите, момичетата обикалят къщите на селото. Те пеят обредни лазарски песни, пожелават здраве, плодородие, щастие, благоденствие и събъждане на най-съкровени надежди за всеки от семейството, а от своя страна стопаните ги даряват с орехи, яйца, пари, плодове и дребни подаръци.

Мая Панчева

Цял месец преди лазаруването момичетата пият носии и учат песни. Рано сутрин деvojките си разпределят селото (градчето) на махали, така че да не се лазарува в една къща по два пъти.

На Лазаровден момците от селото искат ръката на своята избраница. Вярвало се е, че мома, която не е лазарувала не може да се омъжи. Затова е било задължително всяко момиче от селото да е лазарувало.

Лазарките изпълняват и специален, ритуален танц – *буенек*. Хоро̀то се разиграва, докато лазарките пеят и обикалят селото. Те скачат високо, за да пораснат посевите и да бъде плодородна годината и тропат силно с крак, за да бъде добра годината за животновъдите и добитъка да се множи.

По традиция на Лазаровден се откъсват зелени върбови клонки, които ще красят вратите на следващия ден – Връбница (Цветница).

На Лазаровден имен ден празнуват: Лазар, Лазарка, Лазаринка, Лъчезар и др.

ЗАСПАЛА МИ Е ДАМЯНКА

лазарска песен (на дете)

1. Заспала ми е Дамянка
на майчино си коляно,
а майка ѝ я будеше:
„Стани ми, стани, Дамянке,” }²
2. да погледаш лазарки
как хубаво играят.
Шарени поли развеват,
със жълти чехли потропват. }²
3. Запретнали са ръкави,
замесили са погачи
да си даряват лазарки,
лазарки на Лазарица.” }²

Какво могат да играят лазарките на песента „Заспала ми е Дамянка“?

Чуйте песента „Вила и мома, Лазаре” и определете вида на танца.

Мая Панчева